

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA

Lietuvos Respublikos Seimo
Audito komitetui

Nr.

Į 2026-04-02 Nr. G-3304

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO AUDITO KOMITETO SPRENDIMO

Vyriausybės kanceliarija, įvertinusi Seimo Audito komiteto 2026 m. kovo 25 d. sprendimą Nr. 141-S-1 „Dėl valstybės rezervo valdymo“ (toliau – Sprendimas), teikia atsakymus į Sprendime pateiktus prašymus, siūlymą ir raginimus.

Atsakydami į Sprendimo 1 punktą, informuojame, kad Vyriausybės kanceliarijos Vidaus audito tarnyba 2026 m. vasario 6 d. atliko Vyriausybės kanceliarijos Nacionalinio krizių valdymo centro (toliau – NKVC) vidaus auditą už 2024–2025 m. laikotarpį. Audito tikslas – įvertinti NKVC veiklas, biurams ir darbuotojams priskirtas funkcijas ir jų įgyvendinimą, išskyrus veiklas, kurias reguliuoja Lietuvos Respublikos valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymas. Audito metu pateiktos rekomendacijos dėl NKVC veiklų bei funkcijų delegavimo formuluočių tikslinimo ir įgyvendinimo tobulinimo, tačiau reikšmingų pastabų, susijusių su valstybės rezervo sudarymo, kaupimo ar tvarkymo funkcijų trūkumais, nenustatyta. Įgyvendinant vidaus audito rekomendacijas, atnaujinami NKVC biurų nuostatai ir atitinkamai patikslinamos darbuotojų pareigybių aprašymuose nustatytos funkcijos.

Atsakydami į Sprendimo 2 punktą, pažymime, kad NKVC funkcijoms vykdyti, įskaitant kompetencijų stiprinimą valstybės rezervo valdymo ir koordinavimo srityje, užtikrinamas žmogiškųjų ir finansinių išteklių planavimas, skyrimas ir valdymas, priemonės įgyvendinant tęstiniu pagrindu. NKVC nuo įsteigimo dienos nuosekliai vykdo darbuotojų komplektavimą: iš 30 įsteigtų pareigybių šiuo metu neužimtos 4; dėl jų pradėtos atrankos procedūros – paskelbti 3 konkursai į valstybės tarnautojų pareigybes (iš jų vienas konkursas jau įvyko), taip pat vykdomas darbuotojų priėmimas pagal darbo sutartis.

Atsakydami į Sprendimo 3 punktą, informuojame, kad Krašto apsaugos ministerija (toliau – KAM) yra įtraukta į darbo grupę valstybiniam krizių ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planui (toliau – planas) parengti. Taip sudarytos prielaidos nuolat ir sistemingai keistis informacija tarp institucijų, įskaitant informaciją, reikalingą valstybės rezervo poreikiams suderinti su mobilizaciniais ir karinės gynybos poreikiais.

Plano rengimo tikslas – įvertinti visas 29-ias Nacionalinėje rizikos analizėje identifikuotas grėsmes, ypatingą dėmesį skiriant pavojaus valstybės saugumui rizikai (t. y. scenarijams, susijusiems su valstybės saugumo situacijos pablogėjimu, mobilizacija ar kitomis valstybės saugumui reikšmingomis aplinkybėmis). Numatoma,

kad plane bus apibrėžti kiekvienos grėsmės valdymo tikslai ir pagrindiniai scenarijai, nustatyti reikiami žmogiškieji, materialiniai, finansiniai, logistiniai išteklių, taip pat kuri iš išteklių dalių turi būti užtikrinama per valstybės rezervą (įskaitant kaupimo, atnaujinimo ir panaudojimo principus).

Taip pat pažymime, kad, įtraukus į nurodytą darbo grupę KAM, bus galima derinti valstybės rezervo poreikius su mobilizacinio planavimo ir karinės gynybos uždavinių įgyvendinimu, užtikrinant, kad suplanuotas valstybės rezervas būtų tinkamas ir pakankamas kilus pavojui valstybės saugumui.

Atsakydami į Sprendimo 4 punktą, pažymime, kad NKVC, vykdydamas valstybės rezervo koordinatoriaus funkcijas, koordinuoja valstybės rezervo tvarkytojų veiklą ir taiko atitinkamas priemones, kad užtikrintų valstybės biudžeto asignavimų, numatytų valstybės rezervui kaupti ir tvarkyti, (toliau – asignavimai valstybės rezervui) tikslingą panaudojimą.

Siekiant, kad ateityje nepasikartotų atvejai, kai asignavimai valstybės rezervui perskirstomi ir panaudojami kitoms įstaigų reikmėms, valstybės rezervo tvarkytojai raštu įpareigoti asignavimų valstybės rezervui neperkelti (nepersikirstyti) ir nenaudoti kitoms reikmėms. Nustačius ypatingas aplinkybes, kai dėl objektyvių priežasčių (pvz., nepavyksta laiku įsigyti plane numatytų priemonių, pasikeičia tiekimo sąlygos, įvyksta esminių rinkos svyravimų ar atsiranda kitų svarbių priežasčių) atsiranda poreikis keisti suplanuotą asignavimų valstybės rezervui panaudojimą, tokius sprendimus privaloma derinti raštu su valstybės rezervo koordinatoriumi – aiškiai ir motyvuotai pagrįsti veiksmų būtinumą ir nurodyti numatomą poveikį valstybės rezervo sudarymui.

Papildomai pažymime, kad kartu su išvardytomis administracinėmis priemonėmis vertinamas poreikis tobulinti teisinį reguliavimą, kad asignavimų valstybės rezervui naudojimas būtų teisiškai apsaugotas nuo perskirstymo ne pagal paskirtį, kaip tai numatyta Sprendimo 4 punkte.

Atsakydami į Sprendimo 5 punktą, informuojame, kad Gyventojų evakavimo organizavimo tvarkos aprašas (patvirtintas Vyriausybės 2025 m. rugsėjo 24 d. nutarimu Nr. 673) nustato aiškią atsakomybę, sprendimų priėmimo ir veiksmų sistemą, taikytiną tiek gresiant, tiek susidarius ekstremaliajai situacijai, taip pat karo padėties ar agresijos akto atvejais. Plane apibrėžiama, kad strateginiai sprendimai dėl evakavimo valstybės mastu priimami Vyriausybės nutarimu, o savivaldybių lygmeniu – savivaldybių merų potvarkiais. Priklausomai nuo situacijos pobūdžio ir masto, sprendimus taip pat gali priimti valstybės ir savivaldybių institucijų vadovai, ūkio subjektų ar pavojingų objektų veiklos vykdytojai, o skubaus išskeldinimo atvejais – gelbėjimo darbų vadovas. Taip užtikrinama, kad sprendimų priėmimas būtų operatyvus ir kartu paremtas aiškia teisine ir institucine hierarchija.

Gyventojų evakavimo organizavimo tvarkos apraše detalai apibrėžiamos konkrečios atsakomybės. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – PAGD) koordinuoja gyventojų evakavimą nacionaliniu mastu, renka ir analizuoja informaciją, teikia pasiūlymus ir palaiko sąveiką su NKVC. Savivaldybių ekstremaliųjų situacijų operacijų centrai yra pagrindiniai evakavimo organizatoriai vietos lygmeniu – jie planuoja evakavimo maršrutus, steigia gyventojų surinkimo, tarpinius ir priėmimo punktus, organizuoja gyventojų apskaitą, transportą, viešąją tvarką, medicinos ir kitą būtinąją pagalbą. Valstybės institucijos pagal kompetenciją prisideda prie transporto, sveikatos priežiūros, socialinės globos,

švietimo, ryšių, sienos apsaugos ir viešojo saugumo užtikrinimo, o karo padėties atveju veiksmai derinami su Lietuvos kariuomene ir karo komendantais.

Numatyti veiksmai apima visą evakavimo ciklą – nuo sprendimo priėmimo ir gyventojų informavimo iki jų saugaus perkėlimo, apgyvendinimo ir būtinųjų poreikių užtikrinimo. Plane nustatyti gyventojų surinkimo, tarpiniai ir priėmimo punktai, apibrėžtos jų funkcijos, personalo struktūra ir darbo organizavimas, ypatingą dėmesį skiriant pažeidžiamoms gyventojų grupėms – asmenims su negalia, vaikams, senyvo amžiaus žmonėms, sergantiesiems ar globos įstaigose gyvenantiems asmenims. Taip pat reglamentuojamos gyventojų apskaitos ir asmens duomenų tvarkymo procedūros, siekiant užtikrinti pagalbos tęstinumą, šeimos narių paiešką ir teisėtų interesų apsaugą.

Plane numatyti konkretūs išteklių evakavimui įgyvendinti: transporto priemonės (autobusai, geležinkelio, vandens ar oro transportas), materialiniai išteklių, civilinės saugos pajėgos, savanoriai, tarptautinių ir nevyriausybių organizacijų pagalba, taip pat valstybės rezervas. Detaliai nustatytos punktų įrengimo ir aprūpinimo normos, personalo apsaugos priemonės, medicinos, maitinimo, higienos ir apgyvendinimo standartai. Toks išsamus reglamentavimas leidžia užtikrinti, kad gyventojų evakavimas būtų organizuojamas koordinuotai, saugiai ir oriai, o valstybės ir savivaldybių institucijos turėtų aiškų veiksmų planą net ir sudėtingiausiomis krizės sąlygomis.

Papildomai pažymime, kad šiuo metu yra rengiamas Valstybės lygio detalusis gyventojų evakavimo planas (numatoma, kad vidaus reikalų ministro įsakymu bus patvirtintas 2026 m. II ketvirtį).

2026 m. gegužės 21 d. Lietuvos savivaldybių asociacijos organizuojamuose mokymuose „Savivaldybių parengtis: nuo mobilizacijos paskelbimo iki karo padėties“ bus pristatytas maisto atsargų kaupimo savivaldybėse modelis ir ieškoma būdų šį modelį greitai įgyvendinti.

Atsakydami į Sprendimo 8 punktą, informuojame, kad valstybės rezervo atsargų sandėliavimo infrastruktūros klausimas yra sprendžiamas kompleksiškai, apimant tiek trumpalaikes priemones (nuomos sprendinius ir atsargų perkėlimą), tiek vidutinės ir ilgos trukmės sprendinius (naujų sandėlių įveiklinimą ir sandėliavimo komplekso vystymą centrinėje Lietuvos dalyje), taip pat nustatant bendrus techninius ir organizacinius reikalavimus atsargų kokybei, saugai ir gyvavimo ciklui užtikrinti.

Akcentuotina, kad jau nuo 2025 m. II ketvirčio tęsiamas sandėlių decentralizavimas, kuriuo siekiama sumažinti riziką, kylančią dėl atsargų koncentravimo vienoje geografinėje zonoje, ir užtikrinti atsargų prieinamumą sutrikus logistikai ar susidarius kitoms ribojančioms aplinkybėms. Šis procesas apima atsargų lokacijos peržiūrą, prioritetą teikiant atsargų išdėstymo subalansavimui, atsižvelgiant į galimų pavojų tikėtiną vietą, kritinės infrastruktūros pasiekiamumą ir tiekimo grandinių atsparumą.

Įgyvendinant decentralizavimo kryptį, medicinos rezervo atsargos palaiptui perkeliama iš rytinės į centrinę Lietuvos dalį. Šiuo metu atsargos saugomos nuomojamuose sandėliuose, užtikrinant nenutrūkstamą sandėliavimo paslaugų teikimą ir atsargų apskaitą. Papildomai pažymime, kad, siekiant padidinti sandėliavimo pajėgumus ir atsparumą tiekimo bei saugojimo sutrikimams, planuojama šiais metais

pasirašyti dar dvi sandėlių nuomos sutartis. Taip užtikrinamas trumpalaikis operacinis tęstinumas ir galimybė atsargas paskirstyti keliuose taškuose.

Kartu su nuomos sprendiniais nustatomi ir taikomi reikalavimai, susiję su atsargų saugojimo sąlygomis, prieigos kontrole, inventorizacijos periodiškumu ir atsargų judėjimo atsekamumu, kad laikinas sandėliavimas atitiktų valstybės rezervo tikslą ir užtikrintų atsargų tinkamumą naudoti.

Civilinės saugos priemonės, kurias administruoja PAGD, numatoma perkelti į du naujai pastatytus sandėlius Šiaulių miesto savivaldybėje ir Ukmergės rajono savivaldybėje. Šie sprendiniai sudarys sąlygas užtikrinti civilinės saugos priemonių sandėliavimą geresnėmis techninėmis ir saugos sąlygomis, didesnę regioninę pasiekiamumą ir efektyvesnę priemonių paskirstymą reaguojant į ekstremalias situacijas ar krizes.

Sprendžiant medicinos atsargų sandėliavimo infrastruktūros klausimą, pradėtas sandėlių komplekso centrinėje Lietuvos dalyje įgyvendinimo galimybių vertinimas. Šis procesas apima galimų vietų parinkimo, žemės naudojimo ir planavimo, aplinkosauginių aspektų, investicijų parengimo ir projekto valdymo klausimus. Į procesą įtrauktos šios institucijos: Nacionalinė žemės tarnyba prie Aplinkos ministerijos, Aplinkos ministerija, Centrinė projektų valdymo agentūra, siekiant užtikrinti, kad sprendiniai būtų pagrįsti teisiniu, teritorijų planavimo, aplinkosauginiu ir projektų administravimo aspektais.

Papildomai vertinama galimybė sandėlio statybai panaudoti Europos Sąjungos projektų sutaupytas lėšas, kad infrastruktūra būtų kuriama racionaliai, taikant viešųjų finansų tvarumo principą ir maksimaliai išnaudojant galimus finansavimo šaltinius.

Atsižvelgiant į Sprendimo 8 punkto nuostatas, sandėliavimo infrastruktūros sprendiniai siejami ne tik su patalpomis, bet ir su bendrų techninių reikalavimų nustatymu bei procesų aprašymu, kad būtų užtikrinta atsargų kokybė ir tinkamos saugojimo sąlygos (temperatūriniai, drėgmės, apsaugos ir kiti parametrai pagal atsargų pobūdį), atsargų gyvavimo ciklo valdymas (galiojimo terminų stebėseną, atnaujinimo planavimas, rotacija ir panaudojimo prioritetai), atsargų apskaitos ir atsekamumo sprendiniai (inventorizacija, judėjimo registravimas, atsakomybės priskyrimas), saugos ir kontrolės priemonės (prieigos kontrolė, fizinė apsauga, rizikų valdymas ir periodinė atitikties priežiūra). Šie reikalavimai būtini siekiant išvengti situacijų, kai atsargos laikomos netinkamomis sąlygomis arba prarandamas jų tinkamumas naudoti dėl nepakankamos kontrolės.

Vyriausybės kancleris

Eitvydas Bingelis